

Een Bossenwet om de wereldwijde bossen en ecosystemen te beschermen

Dit is de Nederlandse samenvatting van de Engelse briefing die uiteen zet hoe een effectieve bossenwet er uit zou moeten zien.

Waarom is actie nodig?

- De uitbreiding van de landbouw is [verantwoordelijk voor 80%](#) van de wereldwijde ontbossing, en de consumptie, handel en investeringen van de EU zijn verantwoordelijk voor een onevenredig deel hiervan.
- Deze vernietiging verergert de crises op het gebied van klimaat, biodiversiteit en gezondheid.
- Alleen vertrouwen op bedrijfs-, vrijwillige of marktgebaseerde initiatieven zal geen einde maken aan de vernietiging die wordt veroorzaakt door de Europese consumptie.

Welke actie van de EU is nodig?

- Wetgeving is nodig voor het op de interne markt brengen van producten of "Forest and Ecosystem Risk Commodities" (FERC's), waarvan de winning, de oogst of de productie een nadelig effect hebben of dreigen te hebben op bossen, andere ecosystemen en/of mensenrechten.
- De wetgeving moet ook regels bevatten mbt *due diligence* voor financiële instellingen, om ervoor te zorgen dat de Europese financiële- en bankensector niet direct of indirect bijdragen aan ontbossing, aantasting van bossen, omzetting of aantasting van natuurlijke ecosystemen of schendingen van mensenrechten.
- Tevens zijn [aanvullende maatregelen](#) nodig om de bescherming en het herstel van bossen te bevorderen. Onder andere moet het [huidige gemeenschappelijk landbouwbeleid \(GLB\) van de EU worden herzien](#) om de overgang van industriële landbouw naar agro-ecologie te stimuleren, en moet worden ingezet op een [reductie van vlees- en zuivelconsumptie](#) en bio-energie.

Welke milieu en sociale duurzaamheidscriteria moet een product aan voldoen?

Om op de Europese markt verkocht te kunnen worden, moeten producten zoals soja, rundvlees en leer, palmolie, cacao, koffie, rubber en hout aan strikte milieu- en sociale criteria voldoen, die ervoor zorgen dat:

- De landbouwgrond waarvan FERC's afkomstig zijn, niet zijn omgezet vanuit bossen, of de aantasting van natuurlijke bossen of andere natuurlijke ecosystemen hebben veroorzaakt.
- Bij het oogsten, produceren of winnen van FERC's inheemse gemeenschappen en eigendomsrechten worden gerespecteerd, zoals beschermd door internationale verplichtingen en internationaal gewoonterecht, in overeenstemming is met het beginsel van vrije voorafgaande en geïnformeerde toestemming (free prior and informed consent - FPIC) en niet heeft geleid tot het ontheemden van inheemse en lokale gemeenschappen.

Hoe kan een bedrijf aan de wetgeving voldoen?

- Alle "operators" moeten bewijs verzamelen - via het **due diligence process** - dat de FERC's en afgeleide producten aan de milieu- en sociale criteria voldoen - en dat het risico op het

schenden van deze duurzaamheidscriteria verwaarloosbaar is. *Due diligence* moet gebaseerd zijn op 1) toegang tot informatie over waar de producten vandaan komen, 2) het nagaan of mitigerende maatregelen nodig zijn, wanneer risico ontdekt is en 3) het nemen van mitigerende maatregelen, zoals bijvoorbeeld het eisen verificatie via een onafhankelijke audit, of het uitsluiten van toeleveranciers die niet aan kunnen tonen dat ze voldoen aan de eisen van de wet. Als de mitigerende maatregelen niet tot een verwaarloosbaar risico leiden, kan de “operator” de producten niet op de interne markt verkopen.

- Alle operators en handelaren samen, moeten voor **complete transparantie** van hun keten zorgen en **traceerbaarheid** van de producten die ze op de markt verkopen.

Hoe moet handhaving er uit zien?

Er moeten regels komen in de wetgeving met betrekking tot de handhaving van de wet. Om effectief te zijn moet de wetgeving een onderscheid maken tussen publieke en private handhaving.

Publieke handhaving: De wetgeving moet nationale voorzieningen aannemen die ervoor zorgen dat het schenden van de *due diligence*-verplichting leidt tot proportionele sancties. Sancties zouden moeten kunnen inhouden a) monetaire sancties, b) het innemen van de betreffende producten, c) het opschorten van de handels autorisatie, d) criminele sancties tegen individuen en legale entiteiten. Tevens zou handhaving van de wet maatregelen moeten omvatten om te voorkomen dat producten die niet aan de wetgeving voldoen, niet verder op de markt kunnen circuleren. Tevens zouden “operators” moeten kunnen worden gedwongen hun *due diligence*-systeem en de toepassing van het systeem in overeenstemming met de wetgeving te brengen. De wetgeving zou hiervoor:

- Bepalingen moeten bevatten over de benoeming, functies en bevoegdheden van de autoriteiten van de lidstaten die belast zijn met de handhaving en het effectieve toezicht op de EU-markt voor FERC's.
- Bepalingen moeten bevatten over de coördinatie tussen deze bevoegde autoriteiten in verschillende lidstaten.
- De Commissie formeel de bevoegdheid moeten geven om richtlijnen op te stellen voor de interpretatie en toepassing van de belangrijkste elementen van de wetgeving. De wetgeving moet formeel een gestructureerd "netwerk van competente autoriteiten" tot stand brengen om de consistente interpretatie van de wet in de hele EU te waarborgen, de verspreiding van informatie over goederen, producten, oorsprongsgebieden en gerelateerde milieu- en mensenrechten risico's te bevorderen en de coördinatie van de handhavingsmaatregelen van de autoriteiten te garanderen.

Private handhaving: De regels die voor de wetgeving worden opgesteld mbt het verkopen van FERC-producten op de Europese markt, moeten de basis vormen voor private handhavingsacties voor nationale civiele en criminele rechtbanken. Zij die schade hebben geleden door FERC's en producten die in de EU zijn verkocht (zoals landrechten die geschonden zijn bij de productie van een product), zouden compensatie moeten kunnen eisen van de verantwoordelijke “operators”, of de contracten die verkoop van de producten in de EU regelen moeten kunnen worden verbroken.